

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Tatár László ügyvéd által képviselt felperesnek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság - mint a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség jogutódja - alperes ellen fogyasztóvédelmi bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Somogy Megyei Bíróság 2006. november 14. napján kelt 20.K.20.831/2006/6. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Somogy Megyei Bíróság 20.K.20.831/2006/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 /húszezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Somogy Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége 2005. november 8. napján ellenőrzést végzett a felperes Fürdő-Szaküzlet elnevezésű, építési anyagok és szaniter áruk üzletében.

Ezt követően a 2005. november 16. napján kelt 8-479/13/1/2005. számú határozatával kötelezte a felperest, hogy a szaküzletben értékesített négyféle hidromasszázs kádhoz, négyféle mosdókagylóhoz és hatféle zuhanykabinhoz az építőipari műszaki engedélyt szerezze be, megfelelő tartalmú szállítói megfelelőségi nyilatkozatot biztosítson.

A feltárt hiányosságok miatt az elsőfokú hatóság a 2005. december 7. napján kelt 7426/3/2005. számú határozatával 800.000 Ft fogyasztóvédelmi bírsággal sújtotta a felperest.

A felperes mindkét határozat ellen fellebbezéssel élt, amelynek elbírálása során az alperes határozataival az elsőfokú határozatokat helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperesi határozatok felülvizsgálatát kérte.

A keresetindítást követően az alperes határozatait saját hatáskörben módosította; megállapította azt, hogy a hidromasszázs kádakra és zuhanykabinokra építőipari műszaki engedélyt nem kell a felperesnek beszereznie, mivel ezen termékekre vonatkozóan létezik honosított, harmonizált szabvány.

Erre figyelemmel a módosító határozatával törölte ezen termékek vonatkozásában az építőipari műszaki engedély beszerzésére kötelezést, míg határozatával a kiszabott fogyasztóvédelmi bírság összegét 500.000 Ft-ra szállította le.

A felperes keresetét a módosító határozatokkal szemben is fenntartotta.

Álláspontja szerint a vizsgált mosdókagylók nem építési terméknek, hanem fürdőszoba-bútornak minősülnek, figyelemmel arra, hogy vámkezelésük a fürdőszoba-bútorhoz tartozó vámtarifa-szám szerint történt.

Hivatkozott arra, hogy ezek nem állandó jelleggel kerülnek beépítésre a fürdőszobába, illesztésük nem olyan tartósan történik, mint az építési anyagoké; oldható kötésekkel vannak csatlakoztatva, hasonlóképpen, mint pl. egy mosógép vagy mosogatógép. Mivel nem építési termékek, így műszaki, építőipari-műszaki engedélyt, illetőleg ezek alapján szállítói megfelelőségi nyilatkozatot mellékelni nem kellett.

A felperes álláspontja szerint az EK-szerződés 23. cikkét, illetőleg a 89/106/EGK Irányelv preambuluma 15. bekezdését sérti azon eljárás, mellyel az alperes a felperesek által kiállított iratokat nem fogadja el jogszerűnek, és ezzel az áruk szabad mozgását akadályozza, illetőleg jelentős mértékben korlátozza a Közösség területén.

Hangsúlyozta a felperes azt is, hogy az alperes a tényállás-tisztázási kötelezettségének nem tett eleget, ezáltal megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 50. § /1/ bekezdését és 71. § /1/ bekezdését is.

Kifogásolta a felperes a bírság összegszerűségét, az e körben figyelembe vett körülményeket, és eljárási jogszabálysértésként jelölte meg azt, hogy a fellebbezés elbírálásával a másodfokú hatóság késedelmeskedett, továbbá megtagadta az ügyvédi munkadíj megelőlegezését, a Ket. 155. § /1/ bekezdésében, 156. § /2/ bekezdésében, 153. § /2/ bekezdés 6. pontjában írtakat megsértve.

A megyei bíróság a felperes keresetét elutasította.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy módosított határozataiban az eljáró hatóság a tényállást a Ket. 50. §-a szerint megfelelően tisztázta, és határozata megalapozott.

Kifejtette a megyei bíróság, hogy annak megállapítására, miszerint a mosdókagylók építési terméknek minősülnek vagy sem, elegendő volt az erre vonatkozó hatályos magyar jogi szabályozás értelmezése, így az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése szükségtelen.

Olyan uniós normát a felperes nem jelölt meg, amellyel ellentétes lenne a magyar szabályozás; a magyar jogszabály értelmezése viszont előzetes döntéshozatali eljárás keretében nem lehetséges.

Az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség-igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól szóló 3/2003. /I. 25./ BM-GKM-KVVM együttes rendelet /a továbbiakban: R./ 2. § /1/ bekezdésére hivatkozással megállapította a megyei bíróság, hogy a mosdókagyló ezen kritériumnak megfelel, mivel azt azért állítják elő, hogy az építményekbe állandó jelleggel beépítsék.

A felperes által megjelölt mosógép esetében ez nem áll fenn. A mosdókagyló, ugyanúgy pl. a fürdést, vagy a melegvíz-ellátást szolgáló kazán valóban jelentősebb károsodás nélkül leszerelhető, azonban a jogalkotó nem ezt a kritériumot állította előtérbe, hanem azt, hogy milyen céllal állítják elő a terméket; ez pedig egyértelműen az, hogy az építményekbe állandó jelleggel beépítsék.

A példaként felhozott mosógép esetében nem ez az előállítás célja, azok mobilizálhatók, egyik épületből a másikba átvihetők, beépíthetők, míg ez a mosdókagylók, vagy kazánok esetében nem mondható általánosnak.

Kifejtette azt is a megyei bíróság, hogy az ingatlanokban, lakásokban az építési engedély, illetőleg a használatbavételi engedély kiadásának előfeltétele az, hogy fűtésrendszerrel, vízvételi, tisztálkodási lehetőséggel rendelkezzen az épület; az engedélyezési tervrajzokon a mosdókagylók beépítési helye általában feltüntetésre kerül, amely szintén azt támasztja alá, hogy ezen termékek előállításának célja az, hogy tartósan, állandó jelleggel építsék be az építményekbe.

Így a mosdókagylók - a fentiek szerint - építési terméknek minősülnek, és vonatkozik rájuk az R. 3. § /1/ bekezdése, mely szerint forgalomba hozni /továbbforgalmazni/ vagy beépíteni csak megfelelőségi igazolással rendelkező, építési célra alkalmas építési terméket szabad.

Hivatkozott a megyei bíróság az R. 3. § /2/ bekezdésére és 4. § a/, b/ és c/ pontjára. Megállapította ezen jogszabályok összevetéséből, hogy a forgalomba hozatal feltétele az, hogy az építési termékek - jelen esetben a mosdókagylók - megfelelőségi igazolással rendelkezzenek, amely akkor adható ki, ha az adott termék jóváhagyott műszaki specifikációval rendelkezik, mely a mosdókagylók esetében az a/ és b/ pontban írtak hiányában a c/

pontban megjelölt építőipari műszaki engedély. Mivel a perbeli termékek ezzel az engedéllyel nem rendelkeztek, így jogszerűen tett megállapítást a fogyasztóvédelmi hatóság, amikor ezen engedély beszerzésére kötelezte a felperest, és ennek hiánya miatt fogyasztóvédelmi bírság szankciót alkalmazott vele szemben.

Utalt arra is a megyei bíróság, hogy a zuhanykabinok és a hidromasszázs kádak tekintetében a módosított határozat jogszabályszerű. Az R. 4. § a/ pontja szerint ezen termékek honosított, harmonizált szabvány, műszaki specifikációval rendelkeznek; ezt a módosított határozatban az alperes is elismerte. Ez a harmonizált szabvány - mint műszaki specifikáció - képezheti a megfelelésség igazolási eljárás alapját.

Az R. 9. § /1/ bekezdésére, 10. és 11. §-ára hivatkozással megállapította a megyei bíróság, hogy a felperes által hivatkozott jegyzőkönyvek nem minősülnek kijelölt tanúsító szervezet által kiállított megfelelésségi tanúsítványnak, és nemvitásan a felperes által forgalmazott - és az alperes által vizsgált - termékek esetében szállítói megfelelésségi nyilatkozattal kellett igazolni a megfelelésséget a felperesi forgalmazónak. Ezen nyilatkozatot az R. 9. § /1/ bekezdése szerint a termékhez kellett volna csatolnia, hogy azt a vásárló részére közvetlenül át tudja adni.

Az R. 5. számú mellékletnek megfelelő tartalmú szállítói megfelelésségi nyilatkozat hiányát így jogszerűen állapította meg az eljáró hatóság, és kötelezte annak megszüntetésére a felperest, illetve alkalmazott vele szemben fogyasztóvédelmi bírságot.

A bírság összegének megállapításakor - a megyei bíróság álláspontja szerint - az alperes mérlegelte az eset összes körülményét, a hiányossággal érintett termékek körét és értékét, illetőleg azt a hátrányt, melyet a fogyasztók elszenvedhettek azáltal, hogy nem megfelelő tartalmú megfelelésségi igazolást kaphattak a termékhez. Terhelő körülményként értékelte az alperes a halmozott jogsértést, míg mentő körülményként azt a tényt, hogy a társasággal szemben az elmúlt két évben hasonló jogsértés miatt nem került sor eljárás lefolytatására.

Leszögezte a megyei bíróság, hogy a hatályos magyar jogszabályok alkalmazásával az alperes nem akadályozta az áruk szabad áramlását az Európai Unión belül, csupán a termékekhez kapcsolódó megfelelésséget tanúsító okiratok megfelelő tartalommal történő biztosítását írta elő, és ennek hiányát szankcionálta.

A Ket. 71. § /1/ bekezdésébe ütköző eljárási jogszabálysértést az eljáró hatóságok nem valósítottak meg, amikoris külön határozattal kötelezték a hiányosságok megszüntetésére a felperest, másik határozatban pedig a bírságról rendelkeztek.

Ugyanígy a határozat érdemére kihatással az a tény nem volt, hogy a Ket. 153., 155. és 156. §-a szerint az ügyvédi munkadíj költségét a hatóság nem előlegezte meg.

A felperes ennek ellenére élni tudott a jogorvoslati lehetőségekkel, így az ügyfél érdekérvényesítési lehetőségének jelentős korlátozása nem történt meg.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta.

Indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 155/A. § /1/ bekezdése alapján az Európai Községek Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezze a közössi jog értelmezése érdekében, konkrét kérdéseket jelölt meg ezzel kapcsolatosan.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Ket. 105. § /2/ bekezdését, 109. § /1/ bekezdését, a Magyar Köztársaság Alkotmányának 57. § /1/ és /5/ bekezdését, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény /Római Egyezmény/ 6. cikkének 1. bekezdését /tisztességes tárgyaláshoz való jog/ és 13. cikkét /hatékony jogorvoslatához való jog/.

Kifejtette, hogy az építőipari műszaki engedély beszerzésére a felperes nem kötelezhető, mert a fogyasztóvédelmi hatóság nem jogosult önkényesen kiválasztani az R. értelmében sem, hogy a felperes a megfelelőségi igazolási eljárást az R. 4. §-ában felsorolt mely jóváhagyott műszaki specifikáció alapján folytassa le.

A honosított, harmonizált szabványok léte vagy hiánya objektív tényező, honosított, harmonizált szabványok esetén a jogszabály szerint kizárt az építőipari műszaki engedély kiadása.

Ha nincs honosított, harmonizált szabvány valamely termékre, akkor a szállító jogosult választani, hogy építőipari műszaki engedélyt, vagy európai műszaki engedélyt szerez be a megfelelőségi igazolási eljárás alapjaként szolgáló jóváhagyott műszaki specifikációként. Ennek megfelelően a fogyasztóvédelmi hatóság jogszabálysértés esetén csak arra jogosult kötelezni az eljárás alá vont ügyfelet, hogy „jóváhagyott műszaki specifikációt szerezzen be” az érintett termékekre; arra nem jogosult a hatóság, hogy önkényesen válasszon. A felperes álláspontja szerint az alperes eljárása és a magyar jog vonatkozó szabályairól kialakított értelmezése és a jogerős ítélet ellentétes a közössi joggal. A közössi jog értelmezése kapcsán vita esetén előzetes döntéshozatalnak van helye, az EK Szerződés 234. cikke alapján.

A jogerős ítélet tehát az építőipari műszaki engedély beszerzésére kötelezés tekintetében sérti az EK Szerződés 23. cikkében foglalt áruk szabad áramlásának elvét, a 89/106/EGK Irányelv 4. cikkének 2. bekezdését, a 89/106/EGK Irányelv 6. cikkének 1. bekezdését és az R. 4. §-át, és 9. § /1/-/3/ bekezdéseit.

A fogyasztóvédelmi bíróság kifogásolása körében előadta a felperes, hogy önmagában súlyosító körülményként értékelni a specifikáció hiányosságát akkor sem lehetne, ha valóban hiányos lenne a specifikáció, hiszen ez a pénzbírságot megalapozó körülmény. Ha a pénzbírságot megalapozó körülményt egyből súlyosító körülményként is értékeli az alperes, akkor ugyanazt a körülményt kétszer értékeli a felperes terhére, ami a jelen ügyben is irányadó kétszeres értékelés tilalmába ütközik; tehát a jogerős ítélet itt sérti a Pp. 339/B. §-át.

Megalapozatlannak és iratellenesnek tartotta a felperes az elsőfokú határozat halmozott jogsértésre vonatkozó megállapítását. Ez - álláspontja szerint - ugyancsak kétszeres értékelést jelent, hiszen külön súlyosító körülményként értékelte az alperes a nagyszámú terméket jelentős mértékben érintő jogszabálysértést; majd külön súlyosító körülményként a halmozott jogsértést, ami ugyanazt a körülményt takarja.

Továbbra is kifogásolta a felperes a felülvizsgálati kérelemben az ügyvédi munkadíj megelőlegezése tárgyában folyt alperesi eljárást, mely - álláspontja szerint - a Ket. 156. § /2/ bekezdésébe, 155. § /1/ bekezdésébe és 153. § /2/ bekezdés 6. pontjába ütközött.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 155/A. § /1/ bekezdése értelmében a bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti. Ezen jogszabályhely miniszteri indokolása értelmében az Európai Bíróság mellett a nemzeti bíróságok is kapcsolatba kerülnek a közösségi joggal. Előfordulhat, hogy valamely konkrét ügyben merül fel a közösségi jog alkalmazása, egyes szabályainak értelmezése, esetlegesen egy-egy közösségi aktus érvényessége. A nemzeti bíróságok közösségi jogalkalmazásának megkönnyítése érdekében az Európai Bíróság előzetes döntést hozhat:

- a Római Szerződés, vagy valamely azt kiegészítő - és csatlakozási szerződés értelmezéséről
- a Közösség intézményei és az Európai Központi Bank által hozott aktusok, rendeletek, irányelvek, döntések, ajánlások érvényességéről és értelmezéséről,
- a Tanács által létrehozott szervek alapszabályainak értelmezéséről, ha ezek az alapszabályok így rendelkeznek.

A magyar jogszabályok értelmezése azonban kizárólag a nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik.

Mivel a hazai szabályozás teljesen átvette az Irányelvben foglaltakat, ezért az Európai Bíróság megkeresése szükségtelen, mert a magyar jogszabályok értelmezésével a per eldönthető volt. A nemzeti jog értelmezése a nemzeti - azaz a magyar - bíróság feladata.

Egyetértett tehát a Legfelsőbb Bíróság a megyei bíróság e körben kialakított jogi álláspontjával, és a maga részéről is szükségtelennek tartotta az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

A Legfelsőbb Bíróság az ügy érdemét illetően is osztotta a megyei bíróság jogerős ítéletében kifejtett álláspontját.

A perben rendelkezésre állt adatok tanúsága szerint az elsőfokú hatóság által 2005. november 8-án készített jegyzőkönyv mellékletét képező 17 db szállítói megfelelőségi nyilatkozatból egyértelműen megállapítható, hogy a kifogással érintett termékek mosdóknak - és mint ilyenek, építési terméknek - minősülnek, tekintettel azok megnevezésére, illetve jellemzőire is.

Az üzlet részéről jelenlévő alkalmazott a jegyzőkönyvben foglaltak tényyszerűségét aláírásával elismerte, a jogsértések elkövetését nem vitatta; alaptalanul kifogásolta tehát a felperes az ellenőrzés lefolytatásának módját.

Az R. 3. § /2/ bekezdése és 4. §-a alapján megállapítható, hogy a forgalomba hozatal feltétel az, hogy az építési termékek megfelelőségi igazolással rendelkezzenek, amely akkor adható ki, ha az adott termék jóváhagyott műszaki specifikációval rendelkezik, mely a mosdókagylók esetében a 4. § a/ és b/ pontjában írtak hiányában a c/ pontban megjelölt műszaki engedély.

Az eljárás során kifogással érintett termékek ezzel az engedéllyel nem rendelkeztek, így tényyszerű és jogszerű volt a fogyasztóvédelmi hatóság erre vonatkozó megállapítása.

Az R. 16. §-a leszögezi, hogy ez a rendelet a Magyar Köztársaság és Európai Községek, és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Községek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a/ a Tanács 89/106/EGK Irányelve az építési termékekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről, amelyet módosított a Tanács 93/68/EGK Irányelve;

b/ a bizottság 94/23/EK határozata az európai műszaki engedélyre vonatkozó közös eljárási szabályokról;

c/ a bizottság 97/571/EK határozata az építési termékekre vonatkozó európai műszaki engedély általános mintájáról.

Az építőipari műszaki engedély beszerzésére vonatkozó kötelezés tehát nem sérti az áruk szabad áramlásának elvét, tekintettel arra, hogy az R-ben foglaltak és az alperesi hatóság szervezetéről, feladat- és hatásköréről, valamint a fogyasztóvédelmi bírság felhasználásáról szóló 89/1998. /V. 8./ Kormányrendelet 6. § e/ pontja alapján kötelezte a felperest az ellenőrzés során észlelt hiányosságok megszüntetésére az alperes.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy az R. már egy harmonizált jogszabály, amely összeegyeztethető a Római Egyezményben foglalt valamennyi alapelvvel, továbbá a felperes által is hivatkozott 89/106/EGK Irányelv rendelkezéseivel.

A fogyasztóvédelmi bírság mértékével kapcsolatos felülvizsgálati kérelembeli kifogásokat illetően kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény /a továbbiakban: Fgytv./ 48. §-a rendelkezik arról, hogy milyen szabályok vonatkoznak a bírság kiszabására.

A felperes hiányos tartalmú megfelelőségi nyilatkozattal rendelkezett, illetve nem szerezte be a megjelölt termékekre nézve az R-ben nevezett műszaki specifikációt; nem lehetett megállapítani, hogy azok megfelelő minőségűek, illetve biztonságosak voltak-e. Az eljáró hatóság a bírság összegének meghatározása során ezen körülmény figyelembevételével nem követett el jogsértést.

Nem kifogásolható, hogy a hatóság figyelembe vette, hogy a jogsértéssel a felperes a fogyasztók érdekeit súlyosan sértette meg, hiszen jogsértése következményeként a fogyasztók nem győződhetek meg a termékek megfelelő minőségéről, illetve biztonságos voltukról.

Nagyszámú és sokféle terméket érintő jogszabálysértés megállapítása - az e körben kialakult közigazgatási és bírói gyakorlat szerint - megalapozottá teszi a halmozott jogsértés körülményének bírságösszeg meghatározása során való értékelését.

Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes által a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Ket. szabályokat a megyei bíróság - eljárása során - nem alkalmazta, így meg sem sérthette.

A közigazgatási eljárás körében megjelölt eljárási jogszabálysértések nem minősültek az ügy érdemére kiható, súlyos eljárási szabálysértésnek, így az egyébként megalapozott és jogszerű határozatok bíróság általi érintését nem tették lehetővé.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2008. január 30.

**Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr. Darák Péter sk. bíró**

A kiadmány hitelével:

tisztviselő